

[007790]

met telex

REFERENTIE No:

4748

INFORMATIEKOPIE:

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Kopie No. 4

AFDELING VERBINDINGEN

's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28

TEL Nos: 180309; 184000-284

Dir./Afd.:

4XB

Visie:

MAP

Ag. No:

Dossier:

ONTVANGEN CODEBERICHT

DATUM VAN ONTVANGST:

11 april 1962

BESTEMD VOOR:

min. van biza

DATUM VAN AFZENDING:

11 april 1962

AFKOMSTIG VAN: hollandia

PARAAF/OPM:

ZEER GEHEIM

voor bot.
uw 249.

- bij lezing plan bunker rijzen tal van vragen. hoe zal het tijdens uno-beheer zijn gesteld b.v. met:
- souvereiniteit (van belang voor nationaliteitskwesties),
  - krijgsmacht (wat geschiedt met p.v.k.),
  - onderwijscorporaties (personeel daarvan is geen ambtenaar),
  - verplichting doordienen nederlandse ambtenaren gedurende deel van eerste jaar.,
  - geldende wetgeving.,
  - bestaande staatkundige instellingen (positie n.g. raad),
  - garantie aanblijven al het inheems personeel.,
  - zendings- en missiearbeiders.,
  - valuta.,
  - taal.,
  - beleid t.o.v. binnenkomen indonesiers.

voorts kan men zich afvragen of opstellers zich generaliseerd hebben dat hier nederlands en nog geen inheems bestel aanwezig en dat integrale aflossing nederlanders door u.n.o.-personeel zou betekenen aantrekking ook lager personeel tot typistes en monteurs toe. bij belangrijk punt 4 niet duidelijk of tijdstip raadpleging tevoren vastgesteld evenals omschrijving verschillende keuze-mogelijkheden, of u.n.o.-toezicht op eerlijk spel is gewaarborgd en of u.n.o. voor uitvoering resultaat hoe dan ook garant staat. zal vrije meningsuiting gegarandeerd zijn? zal indonesie politieke leiders buitenspel kunnen zetten als thans in eigen land?

2. ongeacht hoe deze punten zullen worden geregeld staat voor mij het volgende vast:

- dit plan biedt papoea's geen reële kans om op eigen volksbestaan gerichte aspiraties te verwerkelijken. het gaat ten onrechte uit van gelijkheid van nederlandse en indonesische doelstellingen. zoals in mijn nota situatie januari/februari 1962 uiteengezet, heeft het ~~geen~~ in inheemse sfeer is gegroeid nog geen autonoom leven. zonder hulp van nederlanders zal het zich niet verder kunnen ontwikkelen, zelfs niet stationair blijven. dit geldt ook voor papoea nationalisme.

ZEER GEHEIM

-2-

1027-11-61 130517-1

1 Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden gezegd, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).
 2. Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.
 3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht of telefoon worden gesproken.
 4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

-2-

Ref. No.: 4748

Rubricering: ZEER GEHEIM

- financieel en organisatorisch uiterst zwakke papoea's zullen onder indonesisch bestuur in politiek opzicht volslagen machteloos zijn.
- b. aangezien niet voorstelbaar dat u.n.o. in staat voldoende personeel aan te trekken voor vervanging alle functies en effectiviteit van dit personeel door gebrek aan kennis en taalmoeilijkheden gering, zal het nederlandse apparaat in feit niet worden overgedragen doch likwideren. ontwikkelingswerkzaamheden zullen geheel tot stilstand komen en samenleving niet normaal meer functioneren.
  3. van nederlandse bevolkingsgroep verwacht ik geen bijzondere reacties. men zal aanvaarding van het plan accepteren wegens mogelijkheid geregelde aftocht nederlanders doch zich over politieke perspectieven voor papoea's geen illusies maken. alle aandacht zal worden gericht op modaliteiten aftocht. algemene aandrang verwachtbaar om nu maar zo spoedig mogelijk te repatriëren ook uit vrees voor reacties papoea's. in geen geval zullen nederlanders bereid zijn door te werken zonder bescherming van nederlandse strijdkrachten. problemen zogenaamde tussengroepen verkrijgen hoogste actualiteit.
  4. prognose papoeakringen met alle voorbehoud als volgt. gerekend dient op snelle doorstroming inzichten en stemming nederlanders naar papoea's. waarschijnlijk wijd verbreide ontgoocheling en gevoel van in steek gelaten worden doch van leiders geen georganiseerde actie te verwachten. gebaar in richting van uitroepen onafhankelijkheid weliswaar nimmer uitgesloten doch zonder mogelijkheid tot daden over te gaan. stemming in n.g.r.-kringen is mat, men kan het niet allemaal meer verwerken. naarmate vertrek nederlanders nadert zal vrees en neiging terugkeer geboortestreek toenemen. voor een enkele plaats als merauke en japoen meer kans op moeilijkheden. discipline papoea-apparaat zal achteruit gaan hetgeen speciaal voor politie gaandeweg consequenties zal hebben. criminaliteit en incidentele politieke gewelddaden in inheemse sfeer zullen zich meer aan waarneming onttrekken, te voorzien valt dat nederlandse troepen zich op handhaven van de orde moeten gaan concentreren. pro indonesische groepen zullen zich sterk aangemoedigd voelen en aan invloed winnen. in hoeverre hiervan gevaren te duchten, zal mede afhangen van indonesische houding en propagandalijn. voor verloop gedurende eerste jaar van essentieel belang of indonesische agitators buiten het land kunnen worden gehouden.
  5. ik noteerde uit de mond van jouwe en kaisiepo die ik consulteerde (geen andere vooraanstaande papoea's ter plaatse):

-3-

ZEER GEHEIM

per telefoon worden gesproken. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen. door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd. tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

-3-

Ref. No.: 4748

Rubricering: ZEER GEHEIM

- a. onvoorstelbaar dat indonesia die zegt dat west-papua een deel van zijn grondgebied is daar het zelfbeschikkingsrecht voor zou erkennen. een formele handtekening daartoe zegt niets aangezien bij de uitvoering deze zodanig gesaboteerd kan worden - waartegen u.n.o.-functionarissen niets kunnen uitrichten - dat tijdens indonesische bestuursperiode voor de buitenwereld het verlangen naar zelfbeschikking is verdwenen en hij dus "vrijwillig" voor indonesia zal kiezen.,
- b. de nederlandse regering mag niet beslissen over al dan niet onderhandelen op deze basis alvorens daarin west-papua (n.g.r.) te hebben gekend. onderhandelen op deze basis - alhoewel er dan nog allerlei ruimte voor uitvoering is - niettemin van zo principiele aard dat beslissing zonder west-papua erin te kennen tekort doet aan de gegeven belofte.,
- c. wij begrijpen dat nederland misschien voor de internationale wereld (amerika) zich niet kan veroorloven deze basis af te wijzen. hij lijkt ook redelijk. waarom dan de fasen niet wat omgedraaid en even redelijk gesteld: na nederlands bestuur onder toezicht u.n.o. een jaar indonesisch bestuur, dan indonesia weg en een jaar u.n.o.-bestuur en dan vrije keus (volksstemming b.v.). evenals nederland bereid is weg te gaan voor de u.n.o., mag men verlangen dat als indonesia eerlijk is het ook bereid is weg te gaan om daarna in objectieve en vrije sfeer onder de u.n.o. gedane keuze te eerbiedigen. wil het dat niet, dan is het bewijs van de eigenlijke bedoeling van indonesia geleverd.,
- d. elke verandering is schadelijk.,
- e. alles wat hier bestaat waarin de papoea leeft, werkt en denkt geschiedt dankzij nederland., zonder nederland valt het weg en stort het in.
6. bij aanvaarding van het plan als onderhandelingsbasis dienen volgende punten onder ogen gezien:
  - a. onmiddellijke opheffing beperkingen vooruitzending gezinnen op gouvernementskosten.,
  - b. spoedige vaststelling van het beleid ten aanzien van tussengroepen.
7. deel uw inzicht dat afvaardiging beperkte delegatie n.g.r. thans voordelen biedt al bestond zijdens leden zelf daartoe nog geen aandrang. heb voorzitter n.g.r. in overweging gegeven het daarheen te leiden dat inheemse leden van het college van gedelegeerden delegatie zullen vormen. na bespreking met jouwe en kaisiepo achten dezen spoedigste aanwezigheid delegatie zeer belangrijk. zal, naar ik aanneem met uw instemming, vertrek p.e.g. regelen. verzoeken omgaand sein richtlijn publiciteit.

ZEER GEHEIM

plaatteel 170.